

Govor predsednika Fiskalnega sveta na 8. nujni seji Odbora za finance, 21. 10. 2026

Fiskalni svet še ni pripravil formalne ocene predlaganih proračunskih dokumentov za leti 2027 in 2028. Dokončno presojo proračunskih dokumentov bomo predstavili v oceni, pripravljeni skladno z zakonsko določenimi nalogami in roki. Ker oceno še pripravljamo, se bom danes omejil le na nekaj predhodnih ugotovitev, ki jih je mogoče izpostaviti na podlagi trenutno razpoložljivih informacij.

Najprej nekaj o postopku priprave ocene.

Fiskalni svet je proračunske dokumente za leti 2027 in 2028 od vlade v oceno prejel 5. namesto z zakonom predpisanega 1. oktobra. Skladnost proračunskih dokumentov s srednjeročno vzdržnostjo preverjamo na podlagi podatkov za celoten sektor država, ki nam jih je Ministrstvo za finance posredovalo 15. oktobra, oceno pa moramo pripraviti v desetih dneh po njihovem prejemu. Glede na to je rok za pripravo naše tokratne ocene 25. oktober 2026.

Po doslej opravljenem pregledu proračunskih dokumentov lahko povzamem naslednje ugotovitve.

Prvič. Proračunski dokumenti predvidevajo javnofinančno konsolidacijo v letih 2027 in 2028. Naše ocene med drugim temeljijo na Osnutku proračunskega načrta 2027, ki ga je vlada pripravila v okviru evropskega semestra. Iz projekcij Osnutka proračunskega načrta izhaja načrtovano znižanje primanjkljaja sektorja država z -2,9 % BDP v letu 2026 na -2,5 % BDP v letu 2027 in dodatno na -2,3 % BDP v letu 2028. Spremljajoče projekcije scenarija brez spremenjenih politik, te so sicer razpoložljive le do leta 2027, pa kažejo nasprotno dinamiko. Primanjkljaj naj bi se namreč v letu 2027 povečal na -3,4 % BDP. Razlika med obema scenarijema, torej z in brez ukrepov, znaša slab odstotek BDP. To bi naj bil predvideni obseg konsolidacije že v letu 2027.

Drugič. Takšen obseg konsolidacije bo negativno vplival tudi na davčne osnove, ki vstopajo v projekcije javnofinančnih prihodkov. Ta povratni vpliv v proračunske dokumente ni vključen. Skladno z zakonodajo je kot osnova javnofinančnih napovedi predstavljena jesenska napoved UMAR, v njej pa učinki konsolidacijskih ukrepov na makroekonomska dogajanja niso upoštevani. Zato je predvideno znižanje primanjkljajev ob upoštevanju zgolj statičnega učinka ukrepov verjetno precenjeno.

Tretjič. Fiskalni svet v svojih javnofinančnih projekcijah sledi zahtevam zakonodaje in praksi mednarodnih institucij. Zato v projekcijah upoštevamo zgolj ukrepe, ki so predstavljeni tako, da je mogoče pripraviti neodvisno oceno njihovih učinkov. Skladno s tem želimo iz predloženih proračunskih dokumentov zlasti razbrati, kolikšen bi lahko bil dejanski učinek ukrepov, ki bi navedeno obsežno konsolidacijo omogočili.

Podlago za javnofinančno konsolidacijo predstavljajo javno predstavljeni in verodostojno ovrednoteni ukrepi. Zato je opravljena šele, ko so sprejeti in uresničeni ukrepi, ki primanjkljaje dejansko znižajo.

Več o vseh navedenih ugotovitvah in o skladnosti proračunskih dokumentov z zavezami iz srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta na podlagi projekcij Fiskalnega sveta bomo predstavili v oceni proračunskih dokumentov. Skladno z zakonskim rokom jo bomo objavili v ponedeljek, 26. oktobra.